აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები

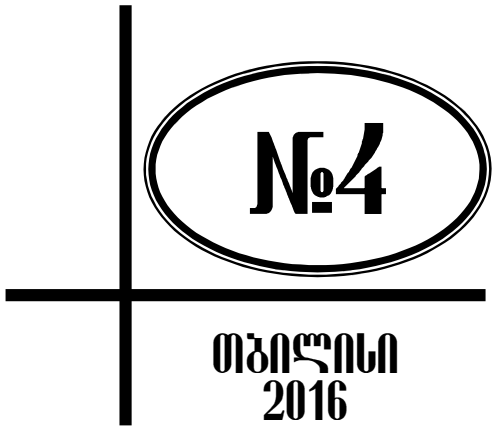

თბილისი
2016

UDC (შაპ)332.2. ა.243

აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები

ISSN 1987-6335

აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები

2016 №4 (33)

საერთაშორისო სამეცნიერო-მეთოდოლოგიური და პრაქტიკული, ყოველკვარტალური რეფერირებული ჟურნალი

Agrarian-economic Science and Technologies

2016 №4 (33)

International Sientific-Methodological and Applied, Quaterly Referenced Journal

Аграрно-экономическая наука и технологии

2016 №4 (33)

Международный научно-методологический и практический, ежеквартальный реферированный журнал

ჟურნალი დაფუძნებულია და გამოდის 2008 წლიდან, ყოველკვარტალურად

Journal was Founded in 2008 and is issued quarterly

599-22-75-50

E-mail: areal 55555@gmail.com

www. gaas.dsl.ge

თბილისი- Tbilisi

2016

ომარ ქეშელაშვილი

სარედაქციო–სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე და მთავარი რედაქტორი, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი.

სარედაქციო-სამეცნიერო საბჭო:

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსები: გ.ალექსიძე, ნ.ბაღათურია, ჯ.გუგუშვილი, ჯ.კაციტაძე, პ.კოღუაშვილი, თ.კუნჭულია, გ.მარგველაშვილი, რ.მახარობლიძე, ნ.ქარქაშაძე, ნ.ჩხარტიშვილი, ე.შაფაქიძე, ზ.ცქიტიშვილი, გ.ჯაფარიძე.

სარედაქციო-სამეცნიერო საბჭოს უცხოელი წევრები:

პროფესორები: მარტინ აპენბრიკი (გერმანია), სერგი კაზარიანი (სომხეთი), იან პიკული (პოლონეთი), ალექსეი სიზონოვი (უკრაინა), ჩაბა ჩაკი (უნგრეთი), პანომირ ცენოვი (ბულგარეთი), სადიგ სალახოვი (აზერბაიჯანი), გალიბ გაჯიევი (აზერბაიჯანი).

საგამომცემლო-სარედაქციო კოლეგია:

დ.ეგიაშვილი-მთავარი რედაქტორის მოადგილე, აკადემიური დოქტორი, ე.შაფაქიძე-სმმ აკადემიის აკადემიკოსი, ა.მესხიშვილი-აკადემიური დოქტორი, ნ.დამენია-აკადემიური დოქტორი, მ.ჩავლეიშვილი-აკადემიური დოქტორი.

O. Keshelashvili

Editor-in-chief and Head of Editor-Scientific Board; Doctor of Economic Sciences; Professor; Academician of the Academy of Agricultural Sciences

Editorial-scientific Board:

Academicians of the Academy of Agricultural Sciences: G.Aleksidze, G. Baghaturia, J.Gugushvili, G.Margvelashvili, R. Makharoblidze, N. Karkashadze, J. Katsitadze, P.Koguashvili, T.Kunchulia, N. Chkhartishvili, Z.Tskitishvili, E.Shapakidze, G. Japaridze.

Foreign members of Editorial–Scientific Board:

professors: Martin Apenbreke (German); Sergi Kazarian (Armenia); Aleksei Sizonov (Ukrain); Chaba Chaki (Hungary), Ian Piculi (Poland), Panomir Tzenov (Bulgaria), Sadig Salakhov (Azerbaijan), Galib Gadjiev (Azerbaijan),

Publishing Board

D.Egiashvili-Deputy editor, Academic doctor, E.Shapakidze- academician, A.Meskhishvili-Academic doctor N.Damenia-Academic doctor, M. Chavleishvili-Academic doctor.

1. ეკონომიკა და ბიზნესი
Economics and Business

სახელმწიფოს როლი ეკონომიკისა და ბიზნესის განვითარებაში და მისი სამართლებრივი რეგულირება

ომარ ქეშელაშვილი
ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი,
საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა
აკადემიის აკადემიკოსი,

რეფერატი
(ინტერნეტული ვერსია)

ეკონომიკისა და კერძოდ, ბიზნესის განვითარება ბიზნესმენთა თავისუფლებასა და დამოუკიდებლობას ეყრდნობა. ამასთან იბადება კითხვა, იგი რეგულირებადი უნდა იყო თუ არა? როგორც მსოფლიო გამოცდილება ადასტურებს, ბიზნესი შეუფერხებლად უნდა ვითარდებოდეს, მაგრამ გარკვეული დოზებით იგი უნდა რეგულირდებოდეს და იმართებოდეს სახელმწიფოს მიერ.

მიუხედავად იმისა, რომ სახელმწიფო ერევა და აუცილებლად უნდა მონაწილეობდეს ბიზნესის განვითარებაში, მასაც არ აქვს უფლება ზედმეტად ჩაერიოს ამ სფეროში. მის ჩარევასაც თავისი შეზღუდვები გააჩნია. ასე, რომ ბიზნესი და სახელმწიფო მხოლოდ დასაშვები და ამა თუ იმ, სახელმწიფოსათვის მისაღები პროპორციულობით არიან ერთმანეთთან დაკავშირებულ-დამოკიდებულნი.

ბიზნესის სახელმწიფოებრივი რეგულირება საზოგადოების მოთხოვნებით ხორციელდება.

ეკონომიკისა და ბიზნესის განვითარებაში სახელმწიფო ჩარევა სხვადასხვა ფორმით ვლინდება:

1. გარკვეულად ზღუდავს ამა თუ იმ სფეროს განვითარებასა და ამა თუ იმ საქონლის წარმოებას;
2. აყალიბებს სამართლებრივ ბაზას და უზრუნველყოფს საზოგადოებრივ ატმოსფეროს, რომელიც ხელს უწყობს ბიზნესისა და საერთოდ, საბაზრო სისტემის ეფექტურობას;
3. იცავს კონკურენციას;

4. ასტიმულირებს ამა თუ იმ სფეროს განვითარებასა და ამა თუ იმ საქონლის წარმოებას;
5. ახალისებს მონოპოლიას;
6. ახდენს ფასების ფიქსირებას, გაყინვას და ა.შ.;
7. ადგენს საგადასახადო ნორმებს, განაკვეთებს და ა.შ.;
8. ახდენს შემოსავლისა და სიმდიდრის გადანაწილებას;
9. ახდენს დასაქმებისა და ინფლაციის დონის კონტროლს;
10. იცავს სოციალურ და ეკოლოგიურ წონასწორობას.

ეკონომიკისა და ბიზნესის რეგულირების პროცესში სახელ-მწიფოს ძირითადი ეკონომიკური ფუნქციებია:

1. სამართლებრივი საფუძვლების შექმნა;
2. მაკროეკონომიკური სტაბილიზაციის მიღწევა;
3. ეკონომიკური ეფექტიანობის ასამაღლებლად რესურსების გაადგილებაზე ზემოქმედება;
4. შემოსავლის განაწილებაზე ზემოქმედება.

მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში ბიზნესი და საერთოდ, ეკონომიკა სამართლებრივად საკმაოდ უზრუნველყოფილი და დაცულია. ეს განმტკიცებულია იურიდიული დოკუმენტებით–შესაბამისი კანონებითა და კანონქვემდებარე აქტებით.

სტატიაში გაშუქებულია ინდიკატური დაგეგმვა და მისი როლი ეკონომიკის სახელმწიფო რეგულირებაში.

The role of the state in economic and business development and legal regulation

O. Keshelashvili
Doctor of Economic Sciences, professor,
Academician of the Georgian Academy
of Agricultural Sciences

Abstract
(Internet Version)

Economy and in particular, the business is based on freedom and independence. The question is whether it should be regulated or not? As world experience shows, the business should be developed smoothly, but in certain doses it should be regulated and managed by government.

Although government interferes and must participate in the development of business, so it does not have the right to interfere in this field too. Its interference has its limitations. So, the business and the

only permissible with respect to which the State in proportion to each other in the living room-dependent.

Government regulation of the business community in the prom-performed with passion.

State intervention in the economy and business development in various forms:

1. Certain limits certain areas in the development and production of certain goods;
2. forms the legal basis for providing the public and the atmosphere, which contributes to the business and the overall effectiveness of the base system;
3. protects competition;
4.stimulate certain areas of development and production of goods .
5. encourages monopoly;
6. affect prices or, freeze, etc .;
7. establishes tax rules, rates, etc .;
8. The effect of income and wealth distribution;
9. on employment and inflation control;
10. guarantees social and ecological balance.

Economy and Business Regulation of the state's main economic functions:

1. Create legal basis;
2. The macro-economic stability;
3. To increase the effectiveness of economic resources gaadgi-ses with the impacts;
4. income distribution

Worldwide business, and in general, the economy is quite legally secured and protected. This is reinforced by the laws and regulations of the relevant legal documents-actives.

The article covers the indicative planning and state regulation of the economy.

2.კვების მრეწველობა
Food Industry

Стабилизация плодовых соков с мякотью

Хотивари А.
Кандидат технических наук
Григорашвили Г.
Доктор биологических наук

Реферат

Исследованы факторы, влияющие на расслоение абрикосового сока с мякотью. Изучено влияние подогрева и перфорации сит протирочных машин на дисперсность взвесей. Установлено, что пектин, добавленный к абрикосовому соку в количестве 50мг/100г препятствует расслоению продукта.

Abstract

Are investigated factors affecting the stratification of apricot juice with pulp. Is studied the effect of heating and perforation of wiping maschin's sieves on the dispersion of suspensions. It is established that pectin added to apricot juice 50mg/100g in number prevents the product from stratification.

რქაწითელის ჯიშის ყურძნიდან ევროპული და კახური ტიპის ღვინოების ტექნოლოგიური დამუშავების პროცესში ამინომჟავების გამოკვლევის შედეგები

ნუგზარ ბაღათურია
ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი
თენგიზ ნანიტაშვილი
ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი
ნანა ბეგიაშვილი
ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი,

ცისანა შილაკაძე
ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატი,
ბექა ბაღათურია
წამყვანი ინჟინერი

რეფერატი
(ინტერნეტული ვერსია)

ქართული ღვინოების ხარისხობრივი მაჩვენებლების გაუმჯობესებისა და საერთაშორისო ბაზარზე მისი კონკურენტუნარიანობის ამაღლების საკითხი სულ უფრო და უფრო მეტ აქტუალობას იძენს.

ამინომჟავები აქტიურად მონაწილეობენ ღვინის დამზადების, ფორმირებისა და დამწიფების დროს მიმდინარე ბიოქიმიურ და ფიზიკო-ქიმიურ გარდაქმნებში და მნიშვნელოვნად განაპირობებენ მაღალხარისხიანი ღვინისათვის დამახასიათებელ არომატს, გემოსა და ძვირფას ორგანოლეპტიკურ თვისებებს.

ამით უნდა აიხსნას, რომ მკვლევარები დიდ ყურადღებას უთმობენ ამ ნაერთთა შესწავლას, როგორც ჩვენში ასევე საზღვარგარეთ.

მიუხედავად გამოქვეყნებული რიგი საინტერესო ნაშრომებისა, ღვინის ამ ნაერთთა კვლევის სფეროში უმნიშვნელოვანესი საკითხები ჯერ კიდევ მოითხოვენ შემდგომ შესწავლასა და დაზუსტებას, რაც აუცილებელია მაღალხარისხიანი, საერთაშორისო ბაზარზე კონკურენტუნარიანი ღვინის წარმოებისათვის. თუ გავითვალისწინებთ იმასაც, რომ მევენახეობა-მეღვინეობის საერთაშორისო ორგანიზაციის მონაცემებით უკანასკნელ პერიოდში ღვინის მსოფლიო ბაზარზე მკვეთრად ეცემა მოთხოვნები ორდინალურ ღვინოებზე და მნიშვნელოვნად იზრდება მოთხოვნები ბიოაქტიური ნაერთებით მდიდარ, მაღალხარისხიან, დაძველებულ სამარკო ღვინოებზე, ქართული ღვინის ხარისხის ამაღლების საკითხი სულ უფრო და უფრო აქტუალური ხდება.

Results of the amino acids researches in the technological processing processof European and Kakhetian tyre wines

Nugzar Baghaturia
Technical scientific doctor, professor,
Academician of the Georgian Academy
of Agricultural Sciences
Tengiz Nanitashvili
Technical scientific doctor,professor,
Academician of the Georgian Academy
of Agricultural Sciences
Nana Begiashvili
Technical scientific doctor,professor,
Tcisana Shilakadze
Technical scientific candidate,
Beqa Baghaturia
Main engineer

Abstract
(Internet version)

The given article describes the of changes of amino acids in the process of technogical handing and ripening-ageing of wine. The carried out researches have revealed mechanism of changes of sepatate wine amino acids during the mentioned processes.

3. უწყვეტი სწავლების დარბაზი
Conctant Studying Hall

უძღვება ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი, აკადემიკოსი
ომარ ქეშელაშვილი

ლექცია 17. მენეჯმენტი

17.5. მოტივაცია და მენეჯმენტის სრულყოფის კონცეფციები და მიმართულებები
17.6. მართვის სისტემები, ორგანიზაცია და სტრუქტურა
17.7. მენეჯმენტის მეთოდები და მენეჯერი
17.8. მენეჯმენტის ტექნოლოგია და კომუნიკაცია

5.ინტელექტუალური საუბრები
Intectual Converastions

საუბრები მითოლოგიაზე

5.9. როგორ გაჩნდა მითები, რას ნიშნავს მითოლოგია და როგორია მისი როლი
5.10. ელინური მითები
5.11. ჰომეროსის „ოდისეა“
5.12. მითი არგონავტებზე (ოქროს საწმისის ძვეწანა)

შინაარსი–CONTENTS

გვ.

1. **ეკონომიკა და ბიზნესი- Economics and Business** 5

ომარ ქეშელაშვილი-სახელმწიფოს როლი ეკონომიკისა და ბიზნესის განვითარებაში და მისი სამართლებრივი რეგულირება .. 5

O. Keshelashvili- The role of the state in economic and business development and legal regulation 15

2. კვების მრეწველობა- Food Industry 17

Хотивари А. Григорашвили Г.- Стабилизация плодовых соков с мякотью 17

ნ. ბაღათურია, თ. ნანიტაშვილი, ნ.ბეგიაშვილი ც.შილაკაძე, ბ.ბაღათურია-რქაწითელის ჯიშის ყურძნიდან ევროპული და კახური ტიპის ღვინოების ტექნოლოგიური დამუშავების პროცესში ამინომჟავების გამოკვლევის შედეგები 25

N.Baghaturia, T. Nanitashvili, Nana Begiashvili T. Shilakadze B. Baghaturia- Results of the amino acids researches in the technological processing processof European and Kakhetian tyre wines 30

4. უწყვეტი სწავლების დარბაზი-Conctant Studying Hall (ო. ქეშელაშვილი (O. Keshelashvili) 31

ლექცია 17. მენეჯმენტი 31

17.5. მოტივაცია და მენეჯმენტის სრულყოფის კონცეფციები და 31მიმართულებები 31

17.6. მართვის სისტემები, ორგანიზაცია და სტრუქტურა 33

17.7. მენეჯმენტის მეთოდები და მენეჯერი 34

17.8. მენეჯმენტის ტექნოლოგია და კომუნიკაცია 36

5. ინტელექტუალური საუბრები-Intectual Converastions (ო. ქეშელაშვილი (O. Keshelashvili) 38

საუბრები მითოლოგიაზე 38

5.9 როგორ გაჩნდა მითები, რას ნიშნავს მითოლოგია და როგორია მისი როლი 38

5.10. ელინური მითები 40

5.11. ჰომეროსის „ოდისეა“ 43

5.12. მითი არგონავტებზე (ოქროს საწმისის ქვეყანა) 44

შინაარსი–CONTENTS 50

2016 წლის IV კვარტალი

ტექნიკური რედაქცია:

გ.მოსაშვილი-აკადემიური დოქტორი–ტექნიკური რედაქტორი, ვებ-გვერდის რედაქტორი, კომპიუტერული უზრუნველყოფა, მ.მოსაშვილი, თ. ეპიტაშვილი (ინგლისური ვერსია).

ჟურნალის დამფუძნებელი და გამომცემელია

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი ომარ ქეშელაშვილი.

ჟურნალის გამომცემლები და ფინანსური მხარდამჭერები არიან:

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია (პრეზიდენტი აკადემიკოსი გ.ალექსიძე), შპს-პროფესიონალ კონსულტანტ-თა ჯგუფი (დირექტორი სოციალურ მეცნიერებათა აკადემიური დოქტორი დ.ეგიაშვილი),

სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 3,0

პირობითი ნაბეჭდი თაბახი 3.2